

IPAR, MEZŐGAZDASÁG, KÖZLEKEDÉS, SZOLGÁLTATÁS

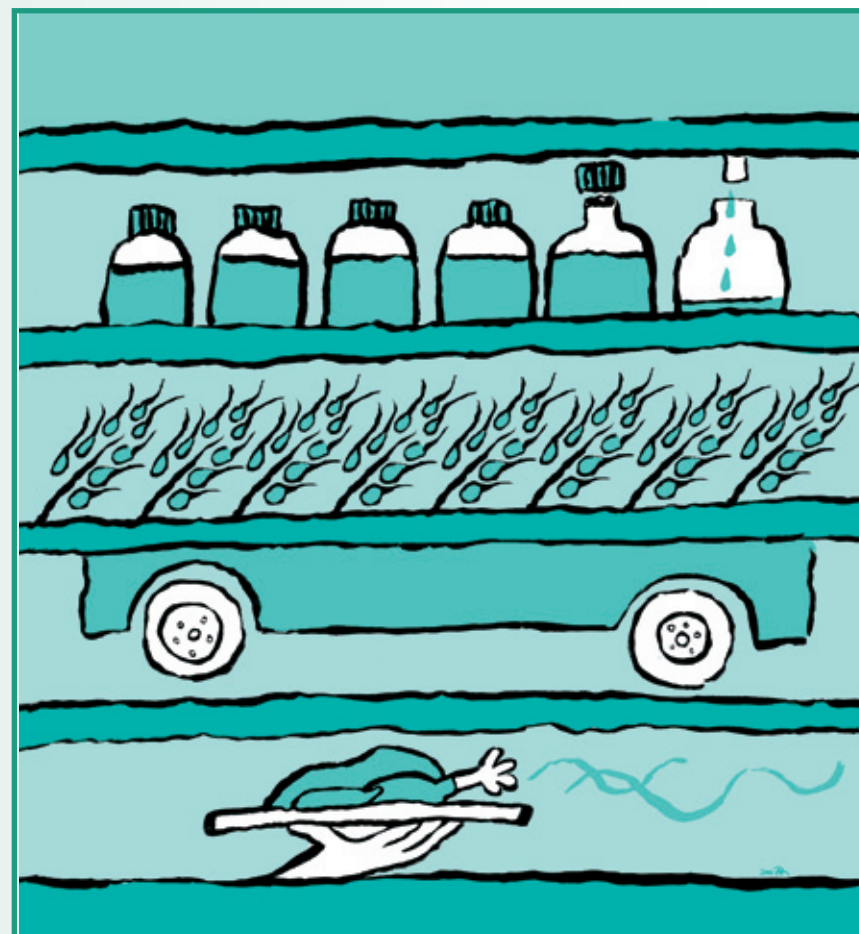
SZKA_106_40

Hol dolgoznak a szüleink?

A modul szerzője: Wagner Éva

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

6. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a A munka					
A	A tanulók csoportokat alakítanak. A csoportok munkával, munkavégzéssel kapcsolatos szólásokat elemezik és vitatnak meg csoportmunkában. 15 perc	Előzetes ismeretek előhívása Együttműködési készség	Kooperatív tanulás – szóforgó	D1 (Munkával kapcsolatos szólások)	P1 (A munka) P2 (Szólások)
B	A tanulók csoportokat alakítanak. A csoportok megbeszélnek, hogyan változott a munkavégzés a történelem során, milyen tipikus foglalkozások voltak a régebbi korokban. 15 perc	Előzetes ismeretek előhívása Empátia	Csoportmunka – megbeszélés	D2 (Hogyan változtak a foglalkozások, miben lett más a munka?)	P1 (A munka) P3 (Hogyan változott a munkavégzés a történelem során)
C	A tanulók csoportokat alakítanak. A csoportok olyan családneveket keresnek, amelyek foglalkozásokat jelentenek. Röviden megfogalmazzák, mit csináltak az egyes foglalkozásokat űző emberek. 15 perc	Előzetes ismeretek előhívása Fogalmazás, Rendszerező képesség	Kooperatív tanulás – szóháló-pókháló Csoportmunka – fogalmazás készítése	D3 (Családnevek és foglalkozások)	P1 (A munka) P4 (Családnevek és foglalkozások)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
D	A tanulók csoportokat alakítanak. A csoportok családneveket és foglalkozások leírásait párosítják össze. 15 perc	Előzetes ismeretek előhívása Rendszerezőképesség Fantázia	Csoportmunka – keresd a párját játék, megbeszélés	D4 (Keresd a párját!)	P1 (A munka) P5 (Keresd a párját!)
I/b Szerinted milyen a jó munkahely?					
A	A tanulók összegyűjtik elképzeléseiket, gondolataikat arról, hogy milyen lehet egy jó munkahely. Listát készítenek a jó munkahely jelzőiről. 10 perc	Listakészítés Figyelem Szabálykövetés Tudatosság	Frontális munka – ötletroham		
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Szakmák, foglalkozások					
A	A pedagógus munkaterületeket szimbolizáló halmazkarikákat ad csomagolópapíron a csoportoknak. A csoportok egyéni munkában, előkészítésként összegyűjtik, hogy az egyes gyerekek szülei, rokonai, ismerősei milyen foglalkozásokat űznek. A foglalkozások nevét mindenki felírja egy lapra, majd az órán megpróbálja a megfelelő „munkaterület”-nek megfelelő halmazban elhelyezni. 10 perc	Információrendezés Rendszerezőképesség	Csoportmunka – megbeszélés, ábra készítése	D5 (Hol dolgoznak a szüleink?) interjúkérdések, információs lap, gyurmaragasztó	P6 (Hol dolgoznak szüleink?) munkaterületeket szimbolizáló halmazkarikák csomagolópapíron, filctoll

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Mit dolgozik a ...?					
A	A tanulók beszámolnak interjúélményeikről egymásnak, és megismerkednek az osztálytársak szüleinek foglalkozásával. 15 perc	Beszámoló Figyelem Kommunikatív képességek	Frontális munka – beszélgetőkör	Az elkészített interjúk anyagai, halmazábrák	
II/c Munkahelyek a lakóhelyünkön és környékén					
A	A tanulók a földrajzi atlasz tematikus térképe segítségével összegyűjtik a lakóhelyükön és annak közelében található ipari létesítmények, mezőgazdasági területek, ágazatok neveit, és elhelyezik azokat a vaktérképen. 20 perc	Munkalehetőségek megismerése Térképen való tájékozódás Ábraolvasás	Csoportmunka – kutatás	Földrajzi atlasz, kontúrtérkép	P7 (Munkahelyek a lakóhelyünkön és környékén) P8 (Vaktérkép)
B	A tanulók a lakóhelyen és környékén jellemző munkahelyekkel való ismerkedés eredményének anyagával dolgoznak, és riportbeszámolót állítanak össze csoportmunkában. 20 perc	Munkalehetőségek megismerése Kommunikációs képességek Kapcsolatteremtő- képesség	Csoportmunka – beszámoló készítése	Interjúkérdések	P7 Munkahelyek a lakóhelyünkön és környékén P9 (Ismerkedés a lakóhelyen és környékén jel- lemző munkahe- lyekkel)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A tanulók a lakóhelyen és környékén jellemző, a szolgáltatáshoz kapcsolódó munkalehetőségekkel való ismerkedés eredményének anyagával dolgoznak, és riportbeszámolót állítanak össze csoportmunkában. 20 perc	Munkalehetőségek megismerése Kommunikációs képességek Kapcsolatteremtő-képesség	Csoportmunka – beszámoló készítése	Interjúkérdések	P7 (Munkahelyek a lakóhelyünkön és környékén) P10 (Munkalehetőségek a szolgáltatásban)
D	A csoportok a lakóhelyükön élő, megváltozott munkaképességű emberek lehetőségeiről való előzetes tájékozódáshoz kapcsolódva kutatást végeznek arról, hogy kiket nevezünk fogyatékkal élőknek, és hol tudnak dolgozni ezek az emberek. A csoportok riportbeszámolót állítanak össze. 20 perc	Lehetőségek felkutatása Kommunikatív képességek Ismeretszerző-képesség Empátia Tolerancia	Csoportmunka – beszámoló készítése	Interjúkérdések, könyvek, folyóiratok, napilapok, internet	P7 (Munkahelyek a lakóhelyünkön és környékén) P11 Megváltozott munkaképességű emberek lehetőségei
II/d Ipar, mezőgazdaság, szolgáltatás (mozaik módszer)					

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
A	A tanulók csoportokban feldolgozzák az iparban foglalkoztatott emberekről gyűjtött szövegeket, adatokat, egyéb anyagokat. Tablót készítenek korábbi gyűjtésük eredményeiről. Elsősorban erre támaszkodnak, de használhatnak a foglalkozás alatt is könyveket, újságokat. 45 perc	Információszerzés és feldolgozás Kombinatív képesség Rendszerező-képesség Együttműködési készség	Kooperatív tanulás – plakát	D6 (Ipar) gyurmarasztó, a tablóhoz szükséges eszközök	P12 (Ipar, mezőgazdaság, szolgáltatás)
B	A tanulók feldolgozzák a mezőgazdaságban foglalkoztatott emberekről gyűjtött szövegeket, adatokat, egyéb anyagokat. Tablót készítenek korábbi gyűjtésük eredményeiről. Elsősorban erre támaszkodnak, de használhatnak hozzá a foglalkozás alatt is könyveket, újságokat. 45 perc	Információszerzés és feldolgozás Kombinatív képesség Rendszerező képesség Együttműködési készség	Kooperatív tanulás – felfedező riporter	D7 (Mezőgazdaság) gyurmarasztó, a tablóhoz szükséges eszközök	P12 (Ipar, mezőgazdaság, szolgáltatás)
C	A tanulók feldolgozzák a szolgáltatás területén foglalkoztatott emberekről gyűjtött szövegeket, adatokat, egyéb anyagokat. Tablót készítenek korábbi gyűjtésük eredményeiről. Elsősorban erre támaszkodnak, de használhatnak hozzá a foglalkozás alatt is könyveket, újságokat. 45 perc	Információszerzés és feldolgozás Kombinatív képesség Rendszerező-képesség Együttműködési készség	Csoportmunka – kutatás, tablóképzítés	D8 (Szolgáltatás) gyurmarasztó, a tablóhoz szükséges eszközök	P12 (Ipar, mezőgazdaság, szolgáltatás)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
D	A tanulók elemzik az egyes szektorokban foglalkoztatottak számának alakulását. 45 perc	Információk értelmezés Összefüggés-kezelő képesség Rendszerező-képesség	Csoportmunka – kutatás	Könyvtár, internet	P12 (Ipar, mezőgazdaság, szolgáltatás) P13 (Az egyes szektorokban foglalkoztatottak számának alakulása)
E	A tanulók összeállítják a Foglalkozások könyvét az elkészített interjúk és kutatómunka anyagai alapján. 45 perc	Értő olvasás fejlesztése Rendszeralakító- képesség Lényegkiemelő képesség	Kooperatív csoport- munka – könyvkészí- tés	A választott tech- nikához szükséges eszközök és anyagok	P12 (Ipar, mezőgazdaság, szolgáltatás) P14 (Foglalkozások könyve)

III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

III/a Mi leszek, ha nagy leszek?

A	A tanulók elképzelnek egy jövőbeli munkahelyet/ foglalkozást, és rajzos leírást készítenek róla. Végül a pedagógus bemutatja mindenki munkáját, a gyerekek pedig kitalálják, hogy melyik munkahe- lyet/foglalkozást ki gondolta ki magának. 15 perc	Önkifejezés Kreativitás Önmegismerés Felelősségvállalás	Frontális munka – plakát, képtárlátogatás	Rajzlap, íróeszközök	P15 (Mi leszek, ha nagy leszek?)
---	--	--	--	-------------------------	-------------------------------------

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Ötlebörze a jövőről					
A	A tanulók kiválasztják a legötletesebb munkahelyet, foglalkozást. 5 perc	Értékelés Elemző gondolkodás Empátia	Frontális munka – Oszd szét a pontot!	Korongok	P16 (Oszd szét a pontot!)
B	A tanulók írásban értékelik egymást a „ha felnövök, szívesen dolgoznék veled, mert... „ mondat befejezésével. 10 perc	Értékelés Empátia Tolerancia Önismeret	Frontális munka – értékelés	Írólap	P17 (Értékelés)

TANÁRI MELLÉKLET

P1 A MUNKA

Ebben a tevékenységben a gyerekek előzetes tudásának mozgósítása a cél. Tanulmányaikból, olvasmányokból, filmekből és beszélgetésekből biztosan mindenkinek vannak a témával kapcsolatos ismeretei.

A bejárési utak közül választhatunk egyet, de szervezhetjük a munkát többféle bejárési út egyidejű felhasználásával is. Ebben az esetben szervezzük meg, hogy a csoportok a végzett feladatról röviden beszámoljanak a többieknek.

P2 SZÓLÁSOK

Ebben a variációban a feladat munkával, munkavégzéssel kapcsolatos szólások elemzése, megvitatása csoportmunkában. Ez a feladat általában nehéz a gyerekeknek, mert inkább csak érzik a jelentéseket, a megfogalmazás már nehezebb feladat a számukra. A rendelkezésre álló idő alatt valószínűleg nem tudják az összes szólás jelentését megbeszélni, de nem is ez a cél, hanem az, hogy a szólásokhoz kapcsolódóan beszélgetés kezdődjön a munka jelentőségéről.

P3 HOGYAN VÁLTOZOTT A MUNKAVÉGZÉS A TÖRTÉNELEM SORÁN?

Ezt a feladatot elsősorban a történelem iránt érdeklődő gyerekek csoportjai kapják. Ahhoz, hogy a felvetett kérdésekre válaszolni

tudjanak, maguknak is kérdéseket kell megfogalmazniuk, és rendelkezniük kell egy átfogó képpel az adott, ill. választott korról. Erre a képre nemcsak az iskolai tanulmányok során tehetnek szert, hanem az adott korban játszódó filmek is sok segítséget nyújthatnak a feladat megoldásához. Nem kell a gyerekektől átfogó történelmi elemzést várni, inkább csak megállapításokat egy vagy több általuk ismert korszakkal kapcsolatban.

P4 CSALÁDNEVEK ÉS FOGLALKOZÁSOK

A „beszélő” családnevek gyűjtése a legtöbb gyerek számára bizonyára nem okoz nehézséget, hiszen az egyik leggyakoribb magyar családnévcsoport foglalkozások megnevezéséből származik.

P5 KERESD A PÁRJÁT!

Az előzőhöz hasonló feladatot olyan gyerekből álló csoportoknak javasoljuk, akik várhatóan nehezen kapcsolódnak be az ötletgyűjtő feldolgozási módba, vagy nehézségeik vannak a nyelvhasználatnál. A feladat során bővíthetjük az ismereteiket, a szókincsüket is, hiszen a leírásokat értelmezni is kell.

P6 HOL DOLGOZNAK A SZÜLEINK?

Az interjúkérdéseket a modul megszervezése előtt két-három héttel ki kell adni a gyerekeknek, hiszen ezek alapul az órai munka.

Az a legjobb szervezési mód, ha előzetesen egy szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket arról, hogy lesz egy ilyen feladat, és a segítségüket kérjük. A gyerekek az interjút egyénileg készítik el, az órán pedig az interjú alapján elmesélik egymásnak, mit tudtak meg az egyes foglalkozásokkal kapcsolatban. A munka csoportforgóban történjen, hogy minden gyerek legalább egy foglalkozással kapcsolatban elmondhassa a többieknek, amit megtudott. Mivel ehhez idő kell, fontos, hogy legfeljebb 3-4 fős csoportok alakuljanak.

A csoportok egy-egy foglalkozást be is mutathatnak az osztálynak. Ez úgy történjen, hogy a csoport válassza ki, melyik a legérdekesebb foglalkozás vagy beszámoló, és azt ismertessék a többiekkel.

A feladatban a gyerekek összehasonlíthatják a szülei és a nagyszülei foglalkozásait.

P7 MUNKAHELYEK A LAKÓHELYÜNKÖN ÉS KÖRNYÉKÉN

A tevékenység célja az, hogy a gyerekek megismerkedjenek a lakóhelyen és annak környékén adódó munkalehetőségekkel. Természetesen ezek a lehetőségek nagyon különbözhetnek egymástól, így megpróbáltunk olyan tevékenységeket találni, amelyek közül a legtöbb helyen valószínűleg többet is meg lehet valósítani. Az A) tevékenység független a helyi adottságoktól, de ha csak ezt a feldolgozási utat választjuk, nem tudjuk behozni a gyerekek saját élményén keresztül a környezetet.

A B), C), és D) utak közvetlenül kötődnek a lakóhelyhez. Ezek megvalósítása mindig azt igényli, hogy a pedagógus előzetesen egyeztessen a kiválasztott intézményekkel, tudassa velük, hogy a

gyerekek szeretnék megismerkedni a munkájukkal. Nagy körültekintést igényel a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos feladat, hiszen az ő esetükben nemcsak a munka világába való bekapcsolódás lehet nehéz, de sok emberben élnek előítéletek velük szemben. A gyerekek szempontjából viszont nagyon fontos nevelési cél a problémáikkal való találkozás.

A tevékenységeket szervezhetjük egymással párhuzamosan. Ha több bejárési utat tervezünk, akkor a B), C), és D) feladatok elvégzésére vállalkozó gyerekeket készítünk fel a látogatásokra, de ezeket a látogatásokat ne a tanítási óra keretében végezzük. Ha azonban lehetőségünk van arra, hogy az egész osztállyal közösen oldjuk meg ezt a feladatot, akkor természetesen szervezhetjük így is a munkát. A témák természeténél fogva azonban ezek a feladatok inkább intímabb, 2-4 fős csoportok interjúkészítő munkáját igénylik. Az órán az interjút, a helyszínen megismert dolgokat kell megosztani a többiekkel.

A téma feldolgozásához esetleg választhatjuk azt a megoldást is, hogy meghívunk egy előadót. Ilyenkor meghívunk az adott területről egy-egy személyt az osztályba, és a gyerekek kérdezhetnek tőle. Ha ezt a szervezési utat választjuk, készüljünk fel arra, hogy a modulban tervezettnél több időre lesz szükségünk a feladat elvégzéséhez.

P8 VAKTÉRKÉP

A földrajzi atlasz tematikus térképének segítségével a gyerekek lakóhelyén és annak közelében található ipari létesítmények, mezőgazdasági területek, ágazatok összegyűjtése, és elhelyezése vaktérképen. A feladatot 3-4 fős csoportokban végezzük. A gyerekek a földrajzi atlasz tematikus térképeit használják. A térképen találtakat vessék össze a mindennapokban hallottakkal. Például a

térkép jelöl egy üzemet, de az már bezárt, viszont egy másikat nem, mert az nemrégiben létesült stb. Kezdeményezzünk beszélgetést az okokról!

P9 ISMERKEDÉS A LAKÓHELYEN ÉS KÖRNYÉKÉN JELLEMZŐ MUNKAHELYEKSEL

Válasszuk ki azt az egy (vagy néhány) munkahelyet, amely a településen a legtöbb embert foglalkoztatja! A gyerekeket készítsük fel az interjúra, és szervezzük meg a látogatást. Az interjú kérdéseit a helyi lehetőségeket ismerve kell összeállítani!

A következő kérdések érdekesek lehetnek: mivel foglalkoznak ott, hányan dolgoznak a munkahelyen, mikor létesült, milyen eredményeket ért el, melyek a legnagyobb problémák, mik a tervek, kikkel állnak kapcsolatban, hová szállítják az itt előállított termékeket, képezik-e, és ha igen, hogyan a dolgozókat, van-e elég munkaerő stb.

P10 MUNKALEHETŐSÉGEK A SZOLGÁLTATÁSBAN

(riportkészítés, adatgyűjtés, beszélgetések)

A szolgáltatás az a terület, ahol általában egyre bővül a foglalkoztatottak köre. Itt is nagyon változatos lehetőségekkel találkozhatunk. A vendéglátás, a turizmus, a szabadidős programok szervezése és még sok egyéb szolgáltatási forma fordulhat elő a településen. Ha gazdag a kínálat, akkor az egyik csoportnak adhatjuk feladatként azt, hogy térképezzék fel, milyen szolgáltatásokban dolgoznak az emberek. Ezek lehetnek néhány fős vállalkozások, de sok alkalmazottat foglalkoztató nagyobb cégek is. Itt is fontos a helyi adottságok ismerete, erre építsünk a feladat konkretizálása során. Érdekes lehet egy-egy vállalkozás bemutatása, különösen

akkor, ha azzal valaki munkahelyeket is teremtett. Ezt persze előzőleg egyeztetni kell: csak akkor adjuk ki ezt feladatul, ha a vállalkozásnál is van fogadókészség és hajlandóság. Természetesen nem az üzleti titkok kutatása a cél, hanem az, hogy bővüljenek a gyerekek ismeretei a munkalehetőségekkel kapcsolatban.

Szinte minden településen dolgoznak közalkalmazottak. A posta, az oktatási intézmények, az egészségügy, a közbiztonság a legtöbb településen biztosít munkalehetőségeket. Nagyon sok helyen van fodrász, közért, cukrászda stb., ahol szintén található néhányan munkát. Napjainkban egyre több településen foglalkoznak vendégfogadással, a gyógyturizmus és a falusi turizmus is jelenthet munkalehetőségeket.

P11 MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ EMBEREK LEHETŐSÉGEI

Kik a fogyatékkal élők, és hol tudnak dolgozni? Ezzel a kérdéssel nagyon óvatosan szoktak bánni. A média ugyan foglalkozik vele, de a legtöbb ember szívesebben tesz úgy, mintha ez a probléma nem is létezne. Az emberek egy része születése óta együtt él a fogyatékoságával, mások balesetben sérültek meg, vagy betegség következtében kerültek ilyen helyzetbe. A közvélekedés gyakran megpróbál úgy tenni, mintha ezek az emberek nem léteznének, sokan pedig szeretnék őket „elrejtetni”.

A fogyatékkal élők számára mindenki másnál nehezebb munkalehetőséget találni. Azért fontos kérdés már iskoláskorban megismertetni a gyerekeket ezzel a problémával, mert csak így várható el jelentős szemléletváltás a kérdésben. Ezért is igényel különös körültekintést ennek a tevékenységnek a megszervezése. Itt is a helyi lehetőségek ismeretére kell támaszkodni.

Ha nem találunk konkrét kapcsolódási pontot, akkor legalább a problémát exponáljuk az osztályban. Adjuk egy vállalkozó kedvű csoportnak feladatul azt, hogy nézzen utána annak, mit jelent a fogyatékkal élő kifejezés, majd osszák meg az információt a többiekkel is. Néhány egyszerű játékkal (pl. bekötött szemmel kell megkeresni egy tárgyat vagy odamenni valamihez stb.) érzékeltethetjük a gyerekekkel, hogy milyen nehéz helyzetben vannak ezek az emberek, nem csak a munkavállalás terén, de a mindennapi életben is.

Könyvekben, újságokban, helyi kiadványokban kutassanak a gyerekek, és – ha van – használhatják az internetet is. Ha szükséges, menjenek el az iskolai könyvtárba.

P12 IPAR, MEZŐGAZDASÁG, SZOLGÁLTATÁS

Alakítsunk 3–5 fős szimpátiacsoportokat. Az osztály létszámától függően egy-egy feladattal két csoport is foglalkozhat. Ha az előzetes munka során összegyűjtött újságcikkek, tudósítások ezt lehetővé teszik, a csoportok ismertessenek ezek közül egy néhányat. A cikkek közül való választásban támaszkodjunk a gyerekek érdeklődésére. Ez a tevékenység egyben időkitöltő szerepet is játszhat: ha vannak lassabban olvasó csoportok, a többiek számára is tudunk az ismereteiket gazdagító feladatokat adni, amíg ők végeznek a szöveg feldolgozásával és a tábló elkészítésével. A beszámolóknál ezekre a feladatokra is térjünk ki.

A feladatra szánt időkeretet úgy kell felosztani, hogy abba a beszámolók is beleférjenek. A beszámolókat konferenciamódszerrel értékeljük. Ez azt jelenti, hogy miután az azonos területtel foglalkozók bemutatták a munkájukat, és elmondták, amit a témával kapcsolatban megtudtak, a többiek hozzászólhatnak, illetve kérdezhetik

őket. Ez a módszer segíti a gyerekeket abban, hogy figyelni tudjanak egymás előadására, és egyben gazdagítja is a közös munka során kialakult képet. Az azonos területtel foglalkozók bemutatják a munkájukat, és elmondják mindazt, amit a témával kapcsolatban megtudtak. A többiek hozzászólhatnak, illetve kérdezhetik az előadókat.

P13 AZ EGYES SZEKTOROKBAN FOGLALKOZTOTTAK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

Ezt a variációt akkor szervezzük meg, ha az iskola könyvtárában megfelelő segédanyag áll a gyerekek rendelkezésére. Az erre a feladatra vállalkozók is kapják meg a többi csoport munkájához készített szövegeket, hogy könnyebb legyen számukra a feladat értelmezése. Lehetőleg olyan gyerekek legyenek ebben a csoportban, akiknek nem okoz gondot a grafikonok elemzése, értelmezése. Az is fontos, hogy legyen valaki a csoportban, akiben helyes kép él a különböző történelmi korokról, az egyes ágazatokban foglalkoztatottak megoszlása ugyanis változott az idők során. A mezőgazdasági kultúrákban főleg a mezőgazdaság területén dolgoztak sokan, míg az iparban kevesen, a szolgáltatászektor pedig gyakran teljesen hiányzott. Az ipari forradalom tájékán egyre többen jutottak megélhetéshez az iparban, és fokozatosan csökkent a mezőgazdaságban dolgozók száma, ugyanakkor megkezdődött a szolgáltatásban dolgozók arányának növekedése. Napjainkban már ebben az ágazatban dolgoznak a legtöbben, és egyre kevesebben találnak megélhetést a mezőgazdasági területeken.

Bízunk a gyerekekre az okok keresését, de ne várjunk pontos és szabatos elemzéseket. Arra számíthatunk, hogy szóba hozzák a gépek elterjedését, és az elektromosság térnyerésére is kitérnek majd. Nem általános összefüggéseket, megállapításokat várhatunk

elsősorban, hanem néhány konkrét eset elemzésével juthatunk közelebb a kérdés megértéséhez. Elképzelhető, hogy a nagyszülők és a szülők foglalkozásainak összehasonlításából is hasznos információkhoz juthat a csoport.

P14 A FOGLALKOZÁSOK KÖNYVE

Ennek a könyvnek az összeállítása azért is fontos feladat, mert segítheti a gyerekeket a pályaválasztásban, és lehetőséget ad arra, hogy később minden foglalkozás leírásával megismerkedjenek. Az egyes foglalkozásokról összegyűjtött információk nemcsak a foglalkozás nevét tartalmazzák, hanem információval szolgálnak arról is, hogy milyen konkrét tevékenységet kell végeznie annak, aki az adott foglalkozást választja.

Fontoljuk meg, hogy milyen technikai megoldást választunk a kivitelezéshez. Érdeemes lenne az egyes interjúkat számítógép segítségével feldolgozni, mert így folyamatosan és könnyen bővíthető anyagot kapunk. A munka megszervezésénél legyünk tekintettel arra, hogy a közös anyag összeállításánál már nem az a fontos, hogy ki volt az interjúalany, hanem az, hogy milyen információkat mondott a foglalkozásáról. Erre a feladatra akkor vállalkozzunk, ha az interjúk alapján érdekes összeállítás ígérkezik. Érdeemes olyan gyerekekre bízni a feladatot, akik jól bánnak a számítógéppel, hiszen itt lényegében egy kiadvány megszerkesztése a feladat.

A munka jellege miatt ennek a csoportnak a létszáma akár 2 fő is lehet. A könyvet a legegyszerűbben a gyerekek által kitöltött interjúlapok összefűzésével hozhatjuk létre, ekkor a bekötésről és a fedőlap elkészítéséről kell gondoskodni, és ha a csoport a rendelkezésre álló idő előtt befejezné a munkát, másik feladatot kell készítenünk számukra.

Hívjuk fel a feladattal foglalkozók figyelmét arra, hogy alakítsanak ki valamilyen rendszert a gyűjteményben, és készíthetnek tartalomjegyzéket is.

P15 MI LESZEK, HA NAGY LESZEK?

Kérjük meg a gyerekeket, hogy a fantáziájukat használva és a lakóhelyük lehetőségeit megismerve képzeljék el, és rajzban, illetve szöveggel jelenítsék meg azt a munkahelyet, ahol 20 év múlva szerintük dolgozni fognak! Az értékelésnél az ötletességet és a helyi adottságokra való építést válasszuk szempontnak. A gyerekek által vizionált munkahelyek leírását, rajzát állítsuk ki az osztályban. Ennek legegyszerűbb módja az, ha az elkészült munkák a gyerekek padjain maradnak.

P16 OSZD SZÉT A PONTOT!

Mindenki kapjon azonos számú korongot, és ezeket helyezték el az egyes munkák mellett. Így gyorsan eldönthető, hogy melyik munkahely kapta a legtöbb pontot.

P17 ÉRTÉKELÉS

A gyerekek amint megírtak egy mondatot, azt odavihetik a társuknak. Ezután még írhatnak másnak is. Minden tanuló annyi társának írhat, ahánynak szeretne. Ezt a variációt akkor válasszuk, ha úgy gondoljuk, hogy minden tanuló fog kapni legalább egy visszajelzést.